

Kuka suomentaisi Septuagintan?

1. Raamattu

- "...otitte sen vastaan, ette ihmisten sanana, vaan niin kuin se totisesti on, Jumalan Sanana..." (1. Tess. 2:13)
- "Sinun Sanasi on kokonansa totuus" (Ps. 119:160)
- "Jokainen Jumalan Sana on taattu..." (Sananl. 30:5)
- Onko kirjoja Raamatussa $66 = 6 \times 11 =$ ihminen (6) x epäjärjestys (11) VAIKO 63 -kirjaa = $7 \times 9 =$ hengellinen täydellisyys (7) x lopullisuus (9)
  - Samuelin kirjat, Kuningasten kirjat ja Aikakirjat olivat alun perin kukin yksi kokonaisuus
- "Katsokaa, ettei kukaan teitä eksytä" (Jeesus)
  - Epäluotettavat "vääntävät kieroon... (Raamattu) kirjoituksia... omaksi kadotukseksi" (2. Piet. 3:16)
- 1960-luvulla minullekin opetettiin teologisessa tiedekunnassa seuraavaa
  - Vanhan Testamentin (VT) hepreankielinen Masoreettinen teksti (Masor.) on luotettava.
  - Kaikki 5 Mooseksen kirjaa ovat säilyneet meille virheettöminä.
  - Pitävätkö nämä paikkansa?

2. Masoreettinen teksti

- Rabbi Akiban käsialaa. Hän oli armoton Kristus-vihaaja.
- Yhdessä Jamnian neuvoston kanssa hän loi konsonanttien osalta ns. Masoreettisen tekstin **n. 100 jKr.** muuttamalla alkuperäisiä VT:n kirjoituksia mielin määrin.
- Hän myös poltatti kaikki käsiinsä saamat hepreankieliset alkuperäistekstit.
- Vanhin säilynyt Masoreettinen teksti on **vuodelta 916 jKr.**
- Uskonpuhdistuksen jälkeen protestanttiset kirkot valitsivat Masoreettisen (turmellun) tekstin VT:n perustekstiksi.
  - MIKSI? Septuaginta oli Roomalaiskatolisen- ja Ortodoksikirkon VT:n perusta. (Wikipedia)
- Lähde: *The Alexandrian Septuagint History by Barry Setterfield*

3. Septuaginta (LXX)

- VT:n kreikankielinen käännös Septuaginta tehtiin alkuperäisestä hepreankielisestä tekstistä n.285 eKr. Jerusalemin ylipappi Eleasar'in määräyksestä.
- Käännöspaikkana oli Alexandria Egyptissä.
- Kolme Septuagintan kopiota Codex Alexandriasta on säilynyt (British Library, Vatican Library, Siinain luostari)
- Vanhin alkuperäisen Septuagintan kopio on n.300-luvulta jKr.
- Kuolleen meren kääröt ja syyrialainen Peshita pitävät yhtä Septuagintan kanssa (2. Kor. 13:1).

Kun JEEBUS ja apostolit arvostivat VT:n kreikankielistä käännöstä Septuagintaa niin paljon, että ottivat kaikki(?) VT:n lainauksensa Uuteen Testamenttiin sieltä eikä hepreankielisestä tekstistä (Masoreettista tekstiä ei tuolloin vielä ollut), niin miksei koko VT:a ole protestanttisissa kirkkoissa käännetty Septuagintan pohjalta? Septuaginta avaa lukuisia kohtia ymmärrettäviksi niin, että Sanan alkuperäinen merkitys kirkastuu.

4. Esimerkkejä

'Masoreettinen' teksti merklty sinisellä ja Septuagintan teksti keltaisella.

- A. Masoreettisessa tekstissä JHVH'n tilalla on Adonai 134 kohdassa. Vastaavissa kohdissa Septuagintassa KYRIOS = JHVH = HERRA (esim. 1.M.18:3,27,30,32).
- B. Pienissä profeetoissa (Hoosea – Malakia) Masoreettisessa tekstissä on 76:ssa kohdassa HERRA SEBAOT kun taas Septuagintassa on HERRA KAIKKIVALTIAS
- C. Ps.151 on jätetty pois Masoreettisesta tekstistä.

1. Moos. 3:16

- Masor.: "...mutta mieheesi on sinun hakusi oleva ja hän on sinua vallitseva."
- Sept.: "...ja sinun tutee olla miehellesi alamainen, ja hän on sinua vallitseva."

1. Moos. 21:6

- **Masor.:** "Ja Saara sanoi: "Jumala on saattanut minut naurunalaiseksi; kuka ikinä saa tämän kuulla, se nauraa minulle."
- **Sept.:** "Ja Saara sanoi: "Jumala on saattanut minut nauramaan; kuka ikinä saa tämän kuulla, se iloitsee minun kanssani."

1. Moos. 24:44

- **Masor.:** "...neitonen.. vastaa minulle: 'Juo itse, ja minä ammennan myös sinun kameleillesi' - että hän on se vaimo, jonka Herra on määrännyt minun herrani pojalle."
- **Sept.:** "...neitsyt.. vastaa minulle: 'Juo itse, ja minä ammennan myös sinun kameleillesi' - että hän on se nainen, jonka Herra on valmistanut omalle palvelijalleen lisäkille."

1. Moos. 33:18,19,20

Masor.:

- 18. Jaakob saapui matkallansa Mesopotamiasta onnellisesti Sikemin kaupunkiin, joka on Kanaanin maassa, ja leirytyi kaupungin edustalle.
- 19. Ja hän osti sen maapalstan, johon hän oli pystyttänyt telttansa, Hamorin, Sikemin isän, pojilta sadalla kesitalla.
- 20. Ja hän pystytti siihen alttarin ja antoi sille nimen Eel, Israelin Jumala

Sept.:

- 18. Ja Jaakob saapui matkallansa Syyrian Mesopotamiasta onnellisesti Salemiin Sikemin kaupunkiin, joka on Kanaanin maassa, ja leirytyi kaupungin edustalle.
- 19. Ja hän osti sen maapalstan, johon hän oli pystyttänyt telttansa, Hamorin, Sikemin isän, pojilta sadalla karitsalla.
- 20. Ja hän pystytti siihen alttarin ja huusi avuksi Israelin Jumalaa.

2. Moos. 4:25

- **Masor.:** "Silloin Sippora otti terävän kiven ja leikkasi pois poikansa esinahan, kosketti sillä Moosesta alhaalta ja sanoi: "Sinä olet minun veriylkäni"
- **Sept.:** "Silloin Sippora otti terävän kiven ja leikkasi pois poikansa esinahan, lankesi Hänen jalkoihinsa ja sanoi: "Poikani ympärileikkauksen veri on luotettava"

2. Moos. 13:13

- **Masor.:** "Mutta jokainen aasin ensiksi synnyttämä lunasta lampaalla, mutta jos et sitä lunasta, niin taita siltä niska. Ja lunasta jokainen ihmisen esikoinen poikiesi seassa.
- **Sept.:** "Mutta jokainen aasin ensiksi synnyttämä vaihda lampaaseen, mutta jos et sitä vaihda, sinun tulee lunastaa se. Ja lunasta jokainen ihmisen esikoinen poikiesi seassa.

5. Moos. 32:43

- **Masor.:** "Riemuiten ylistäkää, te pakanakansat, hänen kansaansa, sillä hän kostaa palvelijoittensa veren; hän antaa koston kohdata vastustajiansa ja toimittaa sovituksen maallensa, kansallensa."
- **Sept.:** "Riemuitkaa taivaat Hänen (Messiaan) kanssa ja palvokoot Häntä kaikki Jumalan enkelit. Riemuitkaa kansat Hänen kansansa kanssa ja vahvistakoot itsensä Hänessä kaikki Jumalan lapset. Sillä Hän kostaa lastensa veren ja kostaa ja maksaa takaisin vihollisilleen ja maksaa takaisin niille, jotka vihaavat Häntä. Ja Herra puhdistaa täysin kansansa maan."

5. Moos. 33:6

- **Masor.:** "Ruuben eläköön, älköön hän kuolko; mutta vähäiseksi jääköön hänen miestensä joukko."
- **Sept.:** "Ruuben eläköön, älköön hän kuolko, eikä Simeon lukumäärältään suuri."

Ps. 40:7

- Masor.: "Teurasuhriin ja ruokauhriin et sinä mielisty; minun korvani sinä avasit, polttouhria ja syntiuhria sinä et vaadi,"
- Sept.: "Teurasuhriin ja ruokauhriin et sinä mielisty, mutta ruumiin Sinä Minulle valmistit, polttouhria ja (samanaikaisesti) syntiä Sinä et siedä."

Jes. 11:1

- Masor.: "Mutta lisain kannosta puhkeaa virpi, ja vesa versoo hänen juuristansa."
- Sept.: "Mutta lisain JUURESTA puhkeaa VALTIKKA ja MIES versoo hänen (f) JUURESTANSA."

Jes. 44:21

- Masor.: "Muista tämä, Jaakob, ja sinä, Israel, sillä sinä olet minun palvelijani. Minä olen sinut valmistanut, sinä olet minun palvelijani:, en unhotta minä sinua Israel."
- Sept.: "Muista tämä, Jaakob, ja sinä, Israel, sillä sinä olet minun lapseni. Minä olen sinut valmistanut lapsekseni: Ethän unhotta Minua Israel."

Jes.46:8

- Masor.: "Muistakaa tämä ja olkaa vahvat. Menkää itseenne te luopiot."
- Sept.: "Muistakaa tämä ja voihtikaa; tehkää parannus, palatkaa ehyellä sydämellä te, jotka olette menneet harhaan."

Jes. 53:4

- Masor.: "Mutta totisesti meidän sairautemme hän kantoi, meidän kipumme hän sälytti päällensä..."

- **Sept.:** "Mutta totisesti meidän syntimme Hän kantaa ja puolestamme kärsii tuskaa..."

Jes. 60:16

- **Masor.:** "Ja sinä saat imeä kansojen maidon, imeä kuningasten rintoja, saat tuntea, että minä, Herra, olen sinun auttajasi, että Jaakobin Väkevä on sinun lunastajasi." (Jaakob = Pettäjä)
- **Sept.:** "Ja sinä saat imeä kansojen maidon, syödä kuningasten rikkaudet, saat tuntea, että Minä, Herra, olen sinun auttajasi, Israelin Jumala on sinun lunastajasi." (Israel = Jumalan taistelija)

Hes.39:28

- **Masor.:** "Ja he tulevat tietämään, että minä Herra olen heidän Jumalansa kun minä, vietyäni heidät pakosiirtolaisuuteen pakanakansojen luokse, kokoan heidät omaan maahansa enkä jätä sinne jäljelle ainoatakaan heistä
- **Sept.:** "Ja he tulevat tietämään, että Minä Olen (εγω εμι) Herra heidän Jumalansa, kun Minut on tuotu heille julki kansakuntien keskellä. (sillä Minä kokoan heidät omaan maahansa, enkä hylkää ainoatakaan heistä siellä.)"

Hes.39:29

- **Masor.:** "Enkä minä enää kätke heiltä kasvojani, sillä minä vuodatan Henkeni Israelin heimon päälle, sanoo Herra, Herra."
- **Sept.:** "Enkä minä enää kätke heiltä kasvojani, sillä minä olen vuodattanut vihani Israelin heimon päälle, sanoo Herra, Herra."

Sak.12:10

- **Masor.:** "Ja minä vuodatan Daavidin suvun päälle ja Jerusalemin asukasten päälle armon ja rukouksen hengen. He katsovat minuun, jonka he ovat lävistäneet ..."

- **Sept.:** "Ja minä vuodatan Daavidin suvun päälle ja Jerusalemin asukasten päälle armon ja laupeuden Hengen He katsovat Minuun, jota he ovat pitäneet pilkkanaan..."

Sak.13:6

- **Masor.:** "Ja jos häneltä kysytään: "Mitä ovat nuo haavat sinun rinnassasi?" vastaa hän: "Ne lyötiin minun ystävieni huoneessa."
- **Sept.:** "Ja kun minä sanon Hänelle: Mitä ovat nuo haavat keskellä käsiäsi? vastaa Hän: "Ne lyötiin Minun ystävieni huoneessa."

Lähteet

- The Alexandrian Septuagint history (Barry Setterfield)
- Septuagint Old Testament Bilingual (Brenton) v.1851
- Iankaikkinen Sana (Kimmo Juutilainen)
  - PDF Orthodox study Bible – World History
  - The Messianic Believer's First Response Handbook (Rabbi Moshe Yoseph Koniuchowsky)

Dan Gruber, in *Rabbi Akiba's Messiah, the Origins of Rabbinic Authority*, explains it in the following:

"The Rabbis are the source of their own authority to annul the Torah. .. The Rabbis could establish conditions and practices that contradicted and even nullified the Torah. According to the Rabbis, God Himself would obey whatever they decided. ... The Rabbis claimed the sanction of the Torah for whatever they decreed, even if it was the uprooting of Torah. ... This was more than the assertion of a different 'religious' system. The Torah governs every aspect of the life of Israel. By governing the Torah, the Rabbis would govern Israel. ... The objective was to bring Israel under the rule of the Rabbis. If the Scriptures stood in the way, the Scriptures had to be uprooted. ... There was a radical and irreconcilable conflict between the Torah and the Rabbis as to the basis and structure of authority, as well as its source and administration. That is why the Rabbis gave themselves the right to alter, revise, trespass and uproot the original commandments. ... R. Akiba sought to fence the

people off from the Torah and from all other influences that would have challenged rabbinic authority. In the system he erected, no one else had the right to interpret Torah. Not the am ha'aretz, nor the priests, nor the prophets, nor the Sadducees, the Qumran Covenanters, the Talmudei Yeshua, nor anyone else. Not even God." [Daniel Gruber, *Rabbi Akiba's Messiah: The Origins of Rabbinic Authority*, pp.82-85, Elijah Publishing, 1999 with references].

Thus the evidence is that the original, ancient LXX, which remained in Alexandria for 500 years, was copied, at least in part, by Thecla at the behest of Athanasius. When Emperor Constantine ordered 50 copies of the complete Bible to be produced, Athanasius deemed it prudent to add a final folio with the New Testament to the ancient LXX text. In all, three copies were made over a period of 50 years, with one being kept at Alexandria. That Codex Alexandrinus was then taken from Alexandria to Constantinople by Patriarch Lucar in 1621 AD and presented as a gift to King Charles I in 1627. It now resides in the British Library. The other two Codices ended up in the Vatican Library in Rome and the Monastery at Mount Sinai.

Conclusion

These three Codices were all transcribed during the lifetime of Athanasius, and produced in Alexandria, which was a Trinitarian strong-hold against the Arian heresy of Origen and Eusebius that swept the Middle East. Athanasius fully held to the ancient LXX text of the Old Testament with its strong Christological emphasis. It has been stated that these three Codices "*... are indeed the oldest surviving nearly-complete manuscripts of the Old Testament in any language; the oldest extant complete Hebrew texts date some 600 years later, from the first half of the 10th century. While there are differences between these three codices, scholarly consensus today holds that one LXX — that is, the original pre-Christian translation — underlies all three.*"⁴²

It was in this way that the ancient Alexandrian Septuagint was preserved. As the Alexandrinus, it stands still today as the Scriptures used by our Lord, his Apostles in their letters, and the early church fathers. It shows where the Council of Jamnia altered the original text to produce the Masoretic, from which our Old Testaments today have been translated. It answers the questions which arise regarding references used in the New Testament which do not seem to appear in our Old Testaments. It also answers many other questions, including historical dating problems which plague those using the shortened chronologies of the Masoretic. Although none of our modern Bibles have lost the message of man's sin and God's remedy through Christ Jesus, the details in the ancient Alexandrian/Alexandrinus LXX are entirely consistent with the New Testament references and history. A study of the history of this codex shows that it is, indeed, the text translated by Hebrew scholars from paleo-Hebrew to Koine Greek almost 300 years before Christ.